

JERNEJ VRTOVEC

predsednik NSI

GOLOB JE PRIPELJAL KAOS V DRŽAVO IN NABIJAL LJUDI Z NOVIMI DAVKI

IGOR KRŠINAR

igor.kršinar@reporter.si

Jernej Vrtovec je na septembrskem kongresu prevzel Novo Slovenijo, potem ko se je z njenega vrha poslovil Matej Tonin. Prizadeva si za izboljšanje odnosov s SDS in povezovanje s SLS, saj si po volitvah želi oblikovanja vladne koalicije, ki bi bila usmerjena v razvoj Slovenije. Pogovarjali smo se tudi o možnem sodelovanju s strankami leve sredine, zakaj ne more sodelovati s premierjem Robertom Golobom, kaj pričakuje od Vladimirja Prebiliča. Komentiral je tudi ozadje tragičnega dogodka v Novem mestu in pojasnil, da so v **Janševi** vladi, v kateri je bil minister za infrastrukturo, že pripravili paket zakonodaje za reševanje romske problematike, a jih je Levica nato blokirala. Pogovor z **Jernejem Vrtovcem** si lahko ogledate tudi na podkastu Reporterja.

Smo po tragičnem dogodku v Novem mestu, v katerem je izgubil življenje prijubljeni domačin Aleš Šutar, blizu predčasnih volitev ali bomo šli na volišča marca prihodnje leto?

Želim si, da bi bili blizu predčasnim volitvam, ker državni aparat ni kos nalogi, da ljudem zagotovi varnost, kar je dejal tudi predsednik vlade. Če torej sam predsednik vlade, ki je šef tega državnega aparata, reče, da temu ni kos, potem je prav, da damo priložnost nekomu drugemu oziroma volivkam in volivcem, da se odločijo, kdo bo zagotovil red v državi. Ta trenutek Slovenija žal res drvi v kaos.

Odstopila sta notranji minister Boštjan Poklukar in pravosodna ministrica Andreja Katič, ne pa tudi minister Luka Mesec, ki je zadolžen za romsko problematiko, zato ste v NSI skupaj s SDS zoper njega vložili interpelacijo. Koga vse bi moral premier Robert Golob pozvati k odstopu?

Kot sem uvodoma dejal, najprej bi moral sebe in sam prevzeti odgovornost. Zoper Luko Mesca smo vložili interpelacijo, ker je skrajna levičarska agenda, ki jo vodi Levica znotraj vlade, pripeljala do tega kaosa, da v Sloveniji ni zagotovljena osnovna varnost. Do tega tragičnega dogodka je prišlo že po nekem sosledju različnih dogodkov. Naj spomnim, lansko leto so v Kočevju pretepli policista, letos poleti so v Ljubljani Romi pretepli kmeta, Antona Čemažarja, ki sem ga tudi sam obiskal, podobno se je zgodilo tudi ribniškemu županu. V tem mandatu smo v NSI vložili šest zakonov, ki pa jih je Levica Luke Mesca sistematično zavračala. Te zakone so predlagali župani jugovzhodne Slovenije. V NSI imamo glede tega mirno vest, saj smo te zakone predlagali že v času prejšnje vlade. Na vlado jih je kot pristojni minister prinesel Janez Cigler Kralj, NSI jih je potem vložila tudi v državni zbor, tam pa jih je blokirala Levica, ki je vložila pobudo za referendum. Zato ta zakonodaja potem ni bila sprejeta. Če bi bila, bi verjetno lahko preprečili marsikateri incident, mogoče tudi tragični dogodek v Novem mestu. Interpelacija je torej naš odziv na neodgovornost in neučinkovitost oziroma nesposobnost pristojnega ministra skozi ves mandat kot tudi na njegovo ravnanje pred mandatom.

Omenili ste Janševo vlado, v kateri ste bili minister. Takrat so leta 2021 romski storilci med brutalnim ropom umorili 77-letnega Stanislava Knaflija, ki je živel v kolibi v gozdu, a ni odstopil nihče. Ali ste se v vladi pogovarjali o tem grozljivem zločinu in odgovornosti zanj?

Odgovor na tisto tragedijo v Grosuplju je bil ravno ta paket zakonov, ki bi nasilje in zlorabo socialnih pomoči strožje obravnaval in ga je pripravil Janez Cigler Kralj, a

Zoper Luko Mesca smo vložili interpelacijo, ker je levičarska agenda, ki jo vodi Levica znotraj vlade, pripeljala do tega kaosa, da ni zagotovljena varnost v Sloveniji.

žal takrat Levica in ostali iz koalicije KUL niso videli potrebe po reševanju te problematike. Da zakonodaja ni bila sprejeta, ni bila krivda NSI, ampak Levica na čelu z Luko Mescem.

NSI je vnovič vložila paket zakonov, ki so ga v bistvu pripravili župani jugovzhodne Slovenije in ga je koalicija že štirikrat zavrnila. Po drugi strani pa je premier Golob napovedal svoj oziroma vladni predlog, ki ga je poimenoval Šutarjev zakon, po žrtvi tega tragičnega dogodka. Boste podprli Šutarjev zakon?

Najprej želim povedati, da se mi zdi sprevrženo oziroma zelo cinično poimenovati zakon po tragično preminulem človeku, ki je bil ubit tudi zaradi tega, ker vlada ni bila sposobna zagotoviti varnosti, da o odgovornosti policije sploh ne govorim. Tudi če so svojci dali za to dovoljenje, bi morali na vladi pokazati več pietete. Kar zadeva sam zakon, čakamo, kaj bo predsednik vlade prinesel na mizo, kaj bo sploh sprejeto. Vidimo pa, da je vlada sama razdeljena glede načina reševanja romske problematike. Dogaja se nam podobna zgodba kot pri pobudi za referendum o obrambnih izdatkih. Takrat je predsednik vlade dopustil, da je Levica država v državi, stranka, ki ima lahko ogromno prostora znotraj vladne koalicije, in je računal na podporo opozicije. Podobno se dogaja zdaj. Takoj po tragediji je predsednik vlade prišel v Novo mesto in napovedal ukrepe, tam je bil tudi Luka Mesec. Ampak že naslednji dan, ko se je ozračje malo razelektrilo, je Levica javno izrazila nasprotovanje represivnim ukrepom, ki jih je predlagal predsednik vlade. Torej je koalicija razdeljena in računa na podporo opozicije pri reševanju težav, ki jih sama ni sposobna rešiti. V NSI bomo podprli rešitve, če bodo dobre. Žal pa nam je, da se je morala prej zgoditi tragična nesreča, da se zdaj sploh pogovarjamo o nujnosti ukrepov.

Tudi predsednica države je opozorila, da ne smemo sprejemati zakonov zgolj zaradi Romov, ker bodo veljali za vse. Opozorila je na problematičnost nekaterih napovedanih ukrepov, npr. policijskega vstopa v domove.

Ta ukrep, ki ga je napovedal predsednik vlade, je zelo neumen. Če se dogaja nasilje v hiši, če nekdo strelja v zrak ali kamorkoli drugam, če nekoga zalotiš sredi kaznivega dejanja, lahko policija vstopi v hišo že po obstoječi zakonodaji. Sprašujem se, kje je bila policija, ko je bil v Novem mestu protest, v Žabjaku pa so streljali v zrak kot demonstracijo neke moči. Policija bi popol-

noma legalno, če bi spoštovala zakon, lahko šla v Žabjak in pogledala, kdo ima tam orožje in kdo je ogrožal varnost. Za to ne potrebujemo posebne zakonodaje. Ključno je spoštovanje obstoječe, da zakoni veljajo za vse enako. Te polemike ne razumem. Treba pa je za ureditev romske problematike in na splošno za zaježitev kriminala sprejeti bolj restriktivne ukrepe. Zlasti pa je treba v Sloveniji zagotoviti stabilnost – največjo vlogo pri tem pa ima ravno vlada – joča koalicija.

Druga stvar so ukrepi s področja socialne politike, kjer smo priča temu, da romska skupnost zlorablja socialno državo, da je lahko neko romsko naselje zgrajeno nelegalno, potem pa pričakujejo vodovod in elektriko. Tukaj se zastavi vprašanje, ali je zagotovljena enakopravna obravnava. Če bova midva zgradila hišo nelegalno, nama jo bodo prišli podret, ne bova zaprosila še za napeljavno vodovoda. Zakaj je torej njim to dovoljeno, nam pa ne? Po obstoječi zakonodaji bi morali tja pripeljati bage in nelegalno zgrajene hiše porušiti, ne pa da jim varuh človekovih pravic, ki ga že eno leto nimamo, velikodušno reče, da vodo jim pa moramo zagotoviti. Lepo vas prosim, če je voda problem, bomo to z lahkoto rešili. Toda problem je integracija teh ljudi in naša nedoslednost pri njihovi integraciji. Vztrajati moramo pri tem, da romski otroci obiskujejo šolo in da smo dosle-

Zdi se mi sprevrženo ali pa zelo cinično poimenovati zakon po tragično preminulem človeku, ki je bil tudi ubit zaradi tega, ker vlada ni bila sposobna zagotoviti varnosti.

dni pri spoštovanju socialnih pravic. Ne gre le za Rome, ampak tudi za druge skupine v Sloveniji. Kajti sedaj so nagrajeni tisti, ki zlorablajo socialno državo, tisti, ki ne delajo ali ne želijo delati. Ljudje, ki vsak dan trdo delajo, garajo, pa vsega tega nimajo, imajo žal minimalne plače.

Premier popravlja nekatere napake lastne vlade, denimo spet bodo spremenili sistem obdavčitve normirancev. Potem ko so vaš predlog zavrnili, je vlada vložila svojega. Podobno so napovedali razbremenitev dela, ki so ga sami obremenili, ko so na začetku mandata razveljavili dohodninsko

reformo, ki jo je sprejela prejšnja vlada. Zdaj jim bo zmanjkalo časa za to, namesto tega pa bomo dobili božičnico, ki jo bodo plačali delodajalci.

Predsednik vlade je pred volitvami odprl slaščičarno in misli, da se bo zaradi tega obdržal na oblasti. Verjamem v trezno presojo volivk in volivcev, da vidijo, kako so nekateri podjetniki, obrtniki v treh letih te vlade ogromno izgubili. To niso veliki kapitalisti, ampak tisti, ki imajo normirano podjetje, s katerim se z dneva v dan borijo za preživetje. Mi smo že štirikrat vložili zakon o popravi krivic normirancem, zdaj pa vlada prihaja s popolnoma drugačno argumentacijo, kot jo je imela še pred mesecem in pol, in sprašujemo se, kdo je tu nor. Taista državna sekretarka, ki je v **državnem zboru** že trikrat govorila, kako je sistem normirancev nedosleden in da ni dober, bo zdaj prišla v **državni zbor** in govorila, kako je to dobro. Gre za norčevanje iz zdrave pameti teh ljudi, ki so plačevali višje dajatve, mnogo jih je bilo primoranih zapreti normirane espeje. V državi imamo kar okoli 90 tisoč normirancev.

Kar zadeva božičnico, ne nasprotujem njenemu izplačilu kot nagrade, ne pa kot obveznega davka. Božičnica naj bo izplačana tam, kjer si jo lahko privoščijo. Mnoga podjetja jo že zdaj izplačujejo svojim zaposlenim, da tako privabijo nove delavce na trgu. Problem je javna uprava, saj imamo dve milijardi evrov deficita že v obstoječem predlogu proračuna. Pod Golobom in Boštjančičem dejansko zelo grobo zadolžujemo naslednje generacije. Zato naj pristojni za proračun najprej poskrbi, da ne bo deficita, na drugi strani pa tudi za racionalizacijo v javni upravi. Trenutni proračun znaša 18 milijard evrov, pred štirimi leti je bil 14 milijard, pa mi povejte, ali zaradi teh dodatnih štirih milijard evrov ljudje boljše živijo. Treba se je vprašati, zakaj smo tako potratni, zakaj imamo tako obsežno javno upravo, kajti ljudje tega ne občutijo. Pri fiskalni politiki ne potrebujemo slaščičarne, ampak treznost, kajti moramo gledati tudi na naslednje generacije, ki bodo zapitke te vlade plačevale.

Verjetno bi bilo drugače, če bi bila v vladi NSI. Ali so kdaj potekali pogovori na ravni predsednikov strank ali pa vodstva strank o tem, da bi bili v vladi? Vas je kdaj Golob povabil v vlado?

Ne, nikoli niso potekali pogovori o tem. Tudi si ne predstavljam NSI v tej vladi, ker je to najbolj leva vlada, kar smo jih imeli.

Mogoče ne bi bila, če bi bili vi v vladi.

Mislím, da bi bila v vsakem primeru, ker je predsednik vlade Robert Golob sam naraven zelo močno v levo oziroma v levičarsko ideologijo, to je opaziti še posebej po letu 2023.

Predsednik vlade je pred volitvami dejansko odprl slaščičarno in misli, da se bo zaradi tega obdržal na oblasti.

Ampak na začetku vlade ste se dogovorili s Svobodo, da ste igrali vlogo konstruktivne opozicije. Ali je bil del dogovora, da ste obdržali nekatere kadre v gospodarstvu, npr. na čelu Darsa, v zameno za to, da niste podprli zahteve SDS o ustanovitvi preiskovalne komisije za Gen I?

Ne, te trditve so smešne, saj je NSI, ko gre za dobrobit države, vedno konstruktivna. Tudi na zadnji seji poslanske skupine smo se dogovorili, da bomo podprli dobre zakone, slabe pa zavračali, saj je v tem smisel politike. V NSI smo torej od začetka mandata konstruktivni v smeri spoštovanja lastnega programa, po drugi strani pa je vladajoča koalicija šla v smer, ki za državo ni dobra – tu mislim na uzurpacijo nadzornih institucij pravne države ali nespoštovanje poslovnika **državnega zbora**. Čeprav je bila preiskovalna komisija o Gen I ustanovljena že lani, pa še vedno ni začela delati, ker **predsednica DZ** ni sklicala izredne seje s to točko. Verjamem, da bomo v naslednjem mandatu ustanovili preiskovalno komisijo, kako so se pod to vlado kršili temeljni postulati pravne države.

Zanimivo je, da je Gen I Inštitutu Janeza Evangelista Kreka, katerega ustanovitelj je NSI, leta 2021 nakazal 10 tisoč evrov, uradno za organizacijo konference o energetiki. Tako izhaja iz osnutka poročila preiskovalne komisije, ki jo vodi Tamara Vonta, v katerem NSI očita vzporedno financiranje preko tega inštituta.

Gre za inkvizicijsko preiskovalno komisijo, ki jo vodi **Tamara Vonta**. V vseh teh stvarih, ki jih je dala v javnost, dejansko ni nič spornega. Bolj sporno je to, da se po nekaterih zapisih v medijih obvodno financira Svoboda, da je generalni sekretar stranke hkrati zaposlen v kabinetu predsednika vlade, skrbi pa za delovanje stranke. Da ne govorimo o financiranju nevladnih organi-

zacij petkovih kolesarjev, ki so financirani iz proračuna te vlade ...

Niso pa direktno vezani na nobeno stranko ...

Podpirajo pa to vlado oziroma svoje stranke. To je pa potem, kot je napisal nekdo na X, oboceansko financiranje, če je naše obvodno. Vse, kar dela inštitut, je razvidno in tukaj ne vidim nobenih težav. To zgodbo je dala v javnost **Tamara Vonta** z namenom, da onemogoči NSI do te mere, da se ne bi sestavila razvojna koalicija. Samo to je zgodba in nič drugega.

No, ampak se vam ne zdi sporno, da so ta inštitut financirala tudi gradbena podjetja, ki so dobivala posle od države, tudi takrat, ko ste vi bili minister?

Veste, da minister ni pristojen za noben razpis, ki je objavljen za gradnjo različnih objektov, ampak za to skrbijo druge službe v okviru ministrstva ali pa DRSI.

BIOGRAFIJA

Jernej Vrtovec se je rodil leta 1985. Prihaja iz vasi Čehovini v Vipavski dolini. Diplomiral je na Teološki fakulteti. S politiko se je začel ukvarjati že v srednji šoli, ko je ustanovil domači občinski odbor. Leta 2005 je bil izvoljen za generalnega sekretarja podmladka NSI, leta 2009 pa je postal njegov predsednik. Do izvolitve za poslanca je bil tudi strankin tiskovni predstavnik. Poslanec **državnega zbora** je od leta 2014. V času vlade Janeza Janše (2020–2022) je bil minister za infrastrukturo. Na zadnjih volitvah je v okraju Ajdovščina prejel 14,8 odstotka glasov, kar je bil najboljši rezultat za stranko. V **državnem zboru** vodi komisijo za nadzor javnih financ. Septembra je bil na kongresu NSI izvoljen za predsednika stranke. Z ženo, kustosinjo dr. Ano Vrtovec Beno, imata tri hčerke; živijo v Domžalah.

Nekatera podjetja so pomagala tej izobraževalni inštituciji, temu think tanku že v preteklosti, še preden sem bil minister za infrastrukturo.

Zelo dobro se razumete z gospodarstveniki, zlasti s podjetnikom Janezom Škrabcem. Vi osebno ste na Škrabčevi domačiji predstavili vašo knjigo o nadškofu Alojziju Šuštarju. Vaš nekdanji podpredsednik Aleš Hojs, zdaj podpredsednik SDS, vas imenuje Škrabčevi fantje. Kako to komentirate?

Takrat sva skupaj s škofom Jamnikom, ki je bil sodelavec nadškofa Šuštarja, predstavljala knjigo po Sloveniji, in kdor me je povabil za predstavitev, sem se mu z veseljem odzval. Knjiga je bila zelo dobro prodajana, govori pa o osamosvojitvi Slovenije in nadškofu Šuštarju kot pozabljenem osamosvojitelju, ki je v demokratizacijo in osamosvojitve Slovenije vložil res veliko truda. To je bila prva knjiga, ki je opisovala njegovo vlogo.

Z gospodom Škrabcem ste v zelo dobrih odnosih ...

Spoštujem ga kot poslovnega, podjetnika in pri tem ne vidim nobenih težav. Izjava o Škrabčevih fantih pa se mi zdi tako brezvezna, da je ni vredno komentirati. Na X lahko vsakdo piše karkoli. Moram pa reči, da sem popolnoma samostojen in da name nihče nima nobenega vpliva. Lahko za trdim, da nihče od zunaj nima vpliva na to, kakšna bo politika NSI. Smo samostojna, močna stranka, z jasnim vodstvom, jasno zgodovino in jasnim izročilom, tako da ni smo nikogaršnji fantje.

S predsednico SLS izredno dobro sodelujeva, vsekakor je povezovanje in iskanje sinergij ključnega pomena za celotno desno sredino, da bomo lahko oblikovali vlado.

Predsednik SDS Janez Janša pravi, da NSI v resnici vodi glavni tajnik Robert Ilc, ki je na tem položaju že 20 let, medtem ko se predsedniki stalno menjavate. Kdo v resnici vodi NSI?

Jaz in organi stranke. Imamo močan izvršilni odbor, odlično ožje vodstvo stranke, od gospodarstvenika Petra Žmaka do Mojce Sojar iz Ljubljane, da pokrivamo tudi močan družinski del. Potem so še Janez Cigler Kralj, Vida Čadonič Špelič in nato glavni tajnik Robert Ilc. Skratka, imamo močan izvršilni odbor.

Ilc ima dejansko med vsemi najdaljši staž. Ja, in v tem ne vidim nobenega problema. Saj ste tudi vi novinar že okrog 35 let in še vedno znate pisati dobre članke.

Janša je pravilno napovedal zamenjavo v vodstvu vaše stranke, da se bo Matej Tonin poslovil še pred volitvami in da boste

stranko prevzeli prav vi. Ste se po kongresu NSI že srečali s prvakom SDS in z njim popili kakšno kavo ali čaj?

Ne želim komentirati drugih politikov niti njihovih napovedi. Lahko rečem le, da se srečujem z vsemi politiki v okviru delovanja državnega zbora.

Tudi z Janšo?

Tudi z Janezom Janšo in z drugimi poslanci. Tudi z Robertom Golobom, da ne bo pomote, ali pa s poslanci koalicije v zvezi s tem, kako lahko kakšne stvari v državi izboljšamo.

Se bodo zdaj tudi izboljšali odnosi med strankama SDS in NSI?

Če želimo sestaviti razvojno koalicijo, spremeniti tok dogodkov v tej državi, potem je nujno, da dobi desna sredina večino. Razvojna koalicija je mogoča le v okviru desne sredine, ker moramo razvoju res dati priložnost. Kakšna bi lahko bila večina, na kakšen način, pa veste, da se odloča po volitvah. Lahko povem, da se pogovarjamo o sodelovanju z drugimi strankami, ki so zdaj zunajparlamentarne, imajo pa svojo dediščino, svojo zgodovino in je škoda, da ne bi iskali v tem pogledu sinergij, da bi lahko naredili dobro zgodbo za to državo, za novo vlado oziroma razvojno koalicijo. Tukaj zlasti govorimo o SLS, ki ima svojo dediščino, svojo zgodovino, svoj doprinos, ne samo zdaj, ampak tudi že v preteklosti, pred letom 1990, in je to zelo pomembno, da pokažemo zgled sodelovanja in povezovanja ter zlasti vključevanja. Moja zelo pomembna skrb je, da se na desnici ne porazgubijo gla-

sovi, ampak da se na ta način naredi neka močna povezava in se predstavi, kaj Slovenija potrebuje v okviru tega sodelovanja.

Občutek imam, da si nova predsednica SLS Tina Bregant želi skupne liste z NSI veliko bolj kot obratno. Imate v NSI zadržke do sodelovanja s SLS?

To ne drži. S predsednico izredno dobro sodelujeva, seveda pa ničesar ne napovedujem, ampak le govorim, kaj bi bilo po moji oceni pametno in za kaj se je vredno potruditi. Kakšen bo izplen teh pogovorov, bomo videli, vsekakor pa je to povezovanje in iskanje sinergij ključnega pomena za celotno desno sredino, da bomo lahko oblikovali vlado.

Verjetno v tej koaliciji oziroma skupni listi vidite tudi Fokus, stranko predsednika državnega sveta Marka Lotriča. Ja.

Vladimir Prebilič bo zelo težko načelen, če bo postavljen pred dilemo, ali bo šel v vlado z Robertom Golobom ali pa se bodo zgodile predčasne volitve.

V kakšnih odnosih pa ste z Logarjevimi Demokrati? Se kaj bojite, da vam bo ta stranka odškrnila preveč glasov, da na koncu ne boste prišli v parlament, mogoče celo obe stranki?

Z Anžetom Logarjem imava zelo dober odnos, tudi z njihovo poslansko skupino nepovezanih poslancev dobro sodelujemo. Za različne splošne razprave pri naših zakonih si prispevamo podpise, si pomagamo, ko je to potrebno. Ne vem, kakšne ankete vi gledate, ampak vse raziskave javnega mnenja kažejo na vzpon podpore NSI ter na padec te vlade in izpad Levice iz parlamenta.

Ankete so različne.

Saj zato pravim, da ne vem, katere ankete vi gledate. Za NSI je ta podpora jassen znak, da smo na pravi poti, z novo energijo, z novo močjo, in da je lahko tudi povezovanje, ki sem ga prej omenil, tista meja, da se pride do razvojne koalicije, kar je ta trenutek za Slovenijo ključno.

Prej ste omenili, da brez NSI ni razvojne vlade, ampak brez NSI tudi ne bo četrte Janševe vlade. Ali boste po volitvah spremenili sklep, ki Janeza Janšo tako zelo moti in zaradi katerega je tudi odletel Tonin, namreč da ne boste več podprli Janše za mandatarja?

Glejte, vsi sklepi o sestavi koalicije se delajo po volitvah. V nedeljo so znani volilni rezultati in se vidi, kakšna bo zgodba. Lahko pa rečem, da bomo mi sodelovali s tistimi strankami, ki bodo pomagale v državi narediti red, stabilnost, ne pa tega kaosa, kot ga zdaj gledamo pod to vlado. Zagotoviti želimo tudi pozitivno in predvidljivo poslovno okolje za gospodarstvo, obrtnike, podjetnike ter nižje davke. Danes se sprejema nova davčna zakonodaja, dva meseca pred novim davčnim letom. Mačehovski odnos, ki ga ima Golobova vlada do gospodarstva, je katastrofa. Torej, mi se bomo pogovarjali s temi strankami, ne bomo pa izdali svojih volivcev ali sprejemali nekih gnilih kompromisov. Tudi če bo moj glas jeziček na tehtnici, lahko rečem, da nenačelne koalicije ne pridejo v poštev.

Mimogrede, ta sklep, ki sem ga omenil, je zelo motil tudi vašega dolgoletnega člana in starosta NSI Lojzeta Peterleta. Se je morda že ponovno včlanil v stranko, kot je napovedal? Sta se kaj srečala?

Ravno danes (pogovarjali smo se v torek op. p.) sva se slučajno srečala v Ljubljani in sva se zgolj pozdravila. Sicer pa sva se že večkrat srečala. Zelo sem vesel, da se pomembni osamosvojitelj in predsednik prve slovenske vlade udeležuje naših dogodkov. Vnovič smo aktivirali klub kršćanskih demokratov, v katerem so vsi nekdanji poslanci NSI, SKD, funkcionarji. Njihovega srečanja se je udeležil tudi Lojze Peterle. Sam zelo rad prisluhnem starejšim, izkušnim, kot so Lojze, Ljudmila in drugi, ki so v Sloveniji pustili pomemben pečat. Pri tem ne vidim nobenih težav, saj je stranka vključujoča za vsakogar. Zato sem vesel, da se z Lojzetom Peterletom večkrat slišiva in da mi pomaga s kakšnimi nasveti. To je dobro, ljudje se moramo poslušati in slišati.

Omenili ste Ljudmilo Novak, ki je bila v izvršilni odbor izvoljena na kongresu z največjim številom glasov. Ste jo vi nagovorili h kandidaturi?

Ne, sem pa bil vesel njene kandidature. Ljudmila Novak je bila dolgoletna predsednica stranke in je NSI vrnila v parlament. Skupaj smo se trudili, dala je priložnost naši mlajši generaciji, ki sem ji takrat pripadal tudi sam. Zelo sem zadovoljen, da se je okrog mene zbrala tudi ekipa izkušenih ljudi, bolj izkušenih, kot sem jaz. Ko gremo naprej z mladostjo, z neko novo energijo, je vedno dobrodošla tudi modrost, ki jo prinašajo starejše generacije. Tudi sam sem v politiki že skoraj 20 let, 12 let poslanec, pa vmes tudi minister. In vem, da je včasih dobro narediti dva koraka nazaj, da jih lahko potem skupaj naredimo pet naprej. Zadovoljen sem, da je moja ekipa sposobna in zmožna tega dialoga in vključevanja.

Ampak v vaši ekipi pa ni več Janeza Pogorelca. Ga niste predlagali v izvršilni odbor, da se ne bi zamerili Janši?

Ne, Janez Pogorelec je še vedno naš član in lahko svoje prispeva na druge načine. Vsak predsednik si izbere svojo ekipo in jaz sem si izbral druge ljudi.

Glede tretjega stebra pa je tako, da ko ste v politiki, je treba znati šteti, kot je Ljudmila Novak dejala Zoranu Jankoviću. To je pač demokracija in ne moremo govoriti o nekih imaginarnih stebrih, ampak moramo na koncu gledati na odstotke.

Kolegi iz Evropskega parlamenta se zgražajo, v kakšni državi živimo – to se dogaja v Putinovi Rusiji ali Vučićevi Srbiji.

Omenili ste razvojno koalicijo. Ali v njej vidite tudi evropskega poslanca Vladimirja Prebiliča, ki je pred kratkim ustanovil svojo stranko Prerod? Jo vidite kot del tako imenovanega tretjega stebra? Bo Prebilič po volitvah jeziček na tehtnici?

Najprej počakajmo, kakšen program bo predstavil Prebilič. Želim mu vse dobro. Ko je bil župan in sem bil jaz minister, sva zelo dobro sodelovala, vendar pa dokler ne poznamo njegovega programa, težko ocenjujemo, za kakšne stvari se zavzema. Če bodo v njem leve agende, višji davki, potratna država, potem pač NSI težko sodeluje in se poistoveti s takšnimi stvarmi. Vsakomur dajem priložnost. Tudi na levi sredini je po zatahlosti, ki jo kažeta tandem Golob in Mesec, dobrodošel svež veter. Glede tretjega stebra pa je tako, da ko ste v politiki, je treba znati šteti, kot je nekoč že Ljudmila Novak dejala Zoranu Jankoviću. To je pač demokracija in ne moremo govoriti o nekih imaginarnih stebrih, ampak moramo na koncu gledati na odstotke. Želim si razvojne, prebojne vlade, ki lahko vključuje tudi Vladimirja Prebiliča. Sam s tem nimam težav, vendar pa je prav, da pokaže svo-

ja programska izhodišča. Ce se bomo ujeli, ne vidim večjih ovir pri morebitnem sodelovanju. Ampak počakajmo, kaj sploh ima Prebilič v rokvu.

Ali Prebiliču verjamete, da ne bo podprl Goloba za mandatarja, če bodo v postopkih, ki jih zoper njega vodita KPK in tožilstva, ugotovljene nepravilnosti. To me sicer malo spominja na tisti vaš sklep, da ne boste podprli Janše.

Na hipotetična vprašanja ne bom odgovarjal. Če je to dejal, bo moral biti tudi načelen. To bo pa zelo težko, če bo Vladimir Prebilič postavljen pred dilemo, ali bo šel v vlado z Robertom Golobom ali pa se bodo zgodile predčasne volitve. To je ključno vprašanje, ampak mogoče je to neka nova agenda, ki jo bo imel Prebilič.

V katerih primerih pa bi bila NSI pripravljena sodelovati v vladi, ki bi jo vodil mandatar z leve sredine? Bi podprli tudi Goloba, če bi oblikoval drugačno koalicijo torej brez Levice?

Golob je problem sam po sebi, brez Levice. Predsednik vlade je tisti, ki je pripeljal kaos v državo, ljudi nabijal z novimi davki in v prvem letu svojega mandata ukinil zakon o dohodnini, ki bi pomenil 1200 evrov več na leto za nekoga s povprečno neto plačo. To je več kot ena božičnica, ki bi jo nekdo prejemal že tri leta. Če bi Robert Golob kot predsednik vlade temu nasprotoval, se to ne bi zgodilo, ne glede na Levice. Problem te vlade je torej Robert Golob, ker zagovarja politiko višjih in novih davkov, višjih obremenitev in določene leve agende.

Saj se tudi on spreminja. Kar je na začetku zagovarjal, zdaj popravlja, denimo obdavčitev normirancev, zdaj tudi sam pravi, da je treba razbremeniti delo ...

Zakaj tega že ni naredil? S takšno večino, kot jo ima, bi to lahko naredil že pred našim vztrajanjem, da mora na tem področju priti do sprememb.

Mogoče bi v vladi skupaj z NSI to naredil.

Podobno kot pri romski problematiki in Natu, kjer je pustil prostor, da je Levica proti, bi se lahko dogovorili tudi glede razbremenitve dela. Lahko bi vložil predlog, ki bi ga opozicija podprla, a tega ni storil, ker sam ne verjame v to. Za stanje, kakršno je danes v državi, je najbolj odgovoren predsednik vlade in ne verjamem, da se lahko v naslednjem mandatu zgodi, da bi Robert Golob postal drugačen politik. Ne predstavljam si sodelovanja z Robertom Golobom, ker smo stranka načel, vrednot, tradicije, ne pa ad hoc skupina ljudi, ki vlada na podlagi navdiha.

Kaj pa kakšnega drugega premierja, ki ne bi bil ravno iz desne provenience?

Ja, seveda, ampak nabor imamo takšen, kot ga imamo. Lahko rečem, da denimo z Matjažem Hanom nimamo nobenih problemov sodelovati pri izpolnitvi določenih stvari. Problem je, ker tudi on obljublja, kaj vse bi bilo treba narediti, ko pa pride zakonodaja v **državni zbor**, so poslanci SD proti in ne podprejo dobrih predlogov. Pri slovenski levici pogrešam več načelnosti in da bi se politiki držali danih obljub. Ampak imamo nabor: Luka Mesec, Robert Golob, Matjaž Han ...

Prebilič.

Tudi Prebilič. Sodelovanje in vključevanje je potrebno za širši cilj, zlasti ko se pogovarjamo o štirih ključnih stvareh v državi, ki jih nimamo. Denimo, demografija, upad rojstev. Lani se je v Sloveniji rodilo 16.800 otrok. To je katastrofa. Kaj bomo naredili, da dvignemo rodnost, kajti Slovenije brez Slovencev ni. Naslednja stvar je gospodarski preboj države. O tem se lahko pogovarjam z vsemi politiki v državi in si želim tega pogovora. Tudi v smeri zunanje politike si želim pogovora s Prebiličem, Hanom, **Anžetom Logarjem, Janezom Janšo** in Golobom. Politika mora okoli treh, štirih ključnih stvari najti stališče, okoli katerega se lahko poenotimo. Če smo bili to sposobni pred 20 leti, ko smo vstopali v EU in Nato, moramo biti zmožni tudi danes. Kajti mene skrbi za moje otroke, sam imam tri hčerke, za moje vnuke, za naslednje generacije. Samo danes je mnogo premalo, vedno mora politik gledati tudi na jutri.

Podobno kot premier Golob ste tudi vi v predkazenskem postopku, in sicer, ker ste skupaj s še tremi poslanskimi kolegi iz NSI

kot člani Knovsa preverjali na policiji, katerim telefonskim številkam prisluškuje, med njimi so bile tudi telefonske številke vaših veljakov. Boste v primeru, če bo prišlo do obtožnice, odstopili?

Če pogledamo malo v zgodovino, živimo v državi, kjer je predsednik vlade dejal, da je treba policijo očistiti, kar pomeni, da se je potem dejansko nekaj zgodilo v policiji. Vsa polemika okoli bivše ministric Tatjane Bobnar nam kaže, da živimo v državi, kjer bi težko rekli, da imamo nepristransko delovanje policije. Nadzor policije, na katerem mene sploh ni bilo, je opravila komisija za obveščevalne službe, na podlagi sprejetega sklepa. Torej policija kazensko preganja po uradni dolžnosti tistega, ki ima nalog nadzirati policijo. Kako lahko ta komisija normalno opravlja svoje delo, če ne ve, kdaj bo zaradi svojega dela kazensko ovadena s strani organa, ki ga nadzira? Podobne stvari so se v Evropi že večkrat zgodile, zato je Evropsko sodišče v Strasbourgu že večkrat odločilo, da je treba varovati institucije, ki jih ima v rokah opozicija. Kdo nastavlja vodstvo policije? Vlada.

Državnega tožilstva pa ne. To bo presodilo ali je ovadba utemeljena ali ne.

Torej po tej terminologiji naj gredo vse stvari na tožilstvo? Prepričan sem

KPK se ukvarja s tem, ali so politiki kaj prijavili ali niso, medtem ko gre res velika korupcija skozi stranska vrata v UKC ali kjerkoli drugje.

da ta stvar ne more iti naprej, in če bo šla, bo padla na sodišču, če ne prej, v Strasbourgu, ker je nesmisel, da nekdo preganja tistega, ki ga nadzira oziroma je to njegova zakonska dolžnost. Ko sem se o tem pogovarjal z nekaterimi kolegi, tudi iz Evropskega parlamenta, so se zgražali, v kakšni državi živimo, da je to bolj podobno Putinovi Rusiji ali Vučićevi Srbiji, kar se dogaja z opozicijo.

Kar zadeva predsednika vlade in postopke zoper njega, jih podrobno sam ne poznam, ampak institucije moramo spoštovati. Toda pri KPK se mi mnogokrat zdi, da gre za brezzobega tigra, ki je sam sebi namen. Ukvarjajo se z minornimi zadevami, ali so politiki kaj prijavili ali niso, kdo je kaj pozabil prijaviti, medtem ko gre res velika korupcija skozi stranska vrata v UKC ali kjerkoli drugje. KPK smo ustanovili za izkoreninjanje sistemske korupcije, ne pa za opozarjanje in pisanje opominov, če je kdo kaj pozabil prijaviti. Jaz spoštujem vsako institucijo v državi, saj je to demokratični standard, ampak se mi zdi, da so mnogokrat te institucije ali pa njihov del v rokah bodisi določenega omrežja, lože ali pa politike.

Leta 2029 bodo spet evropske volitve. Lani ste bili sicer na listi, ampak izvoljen je bil nosilec liste Matej Tonin, ki je bil tudi predsednik stranke. Si tudi vi želite zaključiti svojo politično kariero v Evropskem parlamentu?

Trenutno me ne zanima delo v Evropskem parlamentu, zanima me domača politika in to, kako bomo rešili našo državo, potem ko nas je Golobova vlada pripeljala v to stanje. Torej sem tukaj in se bom v tej državi boril za državljane, da branimo naš način življenja, kot ga znamo Slovenci. Zelo me zanima tudi zunanja politika, zlasti Bližnji vzhod, tam sem bil večkrat, Izrael, Palestina. Vsi, ki me poznajo, vedo, da sem prozahodno usmerjen politik. Geopolitika je zelo pomembna stvar in brez tega uvida se ne morem ukvarjati z domačo politiko, zaradi tega me te teme zelo zanimajo. Delo v Evropskem parlamentu pa me ne zanima, vprašanje je, ali me kdaj bo.

Kaj pa zunanje ministrstvo?

V vladi sem bil v operativnem resorju in lahko rečem, da se vidim kot operativec, da smo takrat skupaj z ekipo dobro delali. Začeli smo graditi drugi tir, tretjo razvojno os, vrsto drugih projektov. Zato bi me zanimalo nekaj bolj operativnega. Ampak najprej pojdemo na volitve, potem pa se bomo pogovarjali o resorjih in vsem drugem, kar pride zraven. Sloveniji želim dati novo prilžnost in ponuditi alternativo v okviru razvojne koalicije. ■